Луцик В. В.,

Львівський національний університет імені І. Франка,
доцент кафедри кримінального процесу і криміналістики,
кандидат юридичних наук, доцент

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРОКУРОРА В ХОДІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ФРАНЦІЇ

Досудове розслідування є другою стадією досудового провадження у кримінальній справі, в ході якої уповноважені на проведення розслідування органи збирають докази скоєння злочину і вирішують питання про віддання обвинуваченого до суду [1, с. 272].

Основним суб'єктом, уповноваженим на проведення досудового розслідування є слідчий суддя. Роль прокурора, однак, не зводиться виключно до нагляду за законністю його діяльності. Прокурор в досудового розслідування має наступні групи повноважень:

По-перше, право безпосередньої участі в проведенні низки слідчих дій. Так, відповідно до положень розділу III КПК Франції, прокурор повинен бути повідомлений слідчим суддею про здійснення ним огляду місця злочину для дослідження доказів, проведення обшуку [2, с. 407].

Прокурор Республіки вправі супроводжувати слідчого суддю під час виконання вищезазначених дій (ст. 92 КПК Франції) [3]. Крім того, згідно зі ст. 119 розділу V КПК Франції, прокурор Республіки має право бути присутнім під час допиту обвинуваченого, а також на очних ставках обвинуваченого. При цьому на секретаря слідчого судді покладається обов'язок повідомити прокурора, якщо він повідомив про намір бути присутнім при проведенні даних слідчих дій, про час їх проведення не пізніше, ніж за добу до їх початку. За невиконання цього обов'язку на секретаря може бути накладено штраф. Але, треба відзначити, що присутність на допиті не дає прокурору право його проводити. Прокурор може отримати дозвіл ставити допитуваному запитання, однак, слідчий суддя може і відмовити йому в цьому. В такому випадку в обов'язок слідчого судді ставиться лише занести зазначені питання до протоколу слідчої дії (ст. 119 КПК Франції).

До другої групи повноважень прокурора слід віднести: право заявляти клопотання. Заявляти клопотання прокурор може на будь-якій стадії розслідування. Особа, якій адресоване клопотання, зобов'язана їх розглянути протягом встановленого строку. Однак, вони не є ні для слідчого судді, ні для голови трибуналу, ні для обвинувальної камери обов'язковими для виконання. КПК Франції зобов'язує слідчого суддю лише винести протягом певного терміну мотивовану постанову в разі, якщо він не згідний з клопотанням прокурора. Аналогічний обов'язок передбачений і для голови трибуналу (ст. 84 КПК Франції).

© Луцик В. В., 2017

Після порушення кримінального переслідування прокурор має право заявляти такі клопотання:

— про проведення будь-якої слідчої дії, яка на його думку є корисною для встановлення істини (ст. 82 КПК Франції). Для цього він може вимагати надання йому на 24 години всіх матеріалів справи;

— про усунення слідчого судді від розслідування і про заміну його іншим слідчим суддею (ст. 84 КПК Франції). Голова має право відмовити йому в цьому, вказавши причини в своєму мотивованій постанові;

— про закриття кримінальної справи з зазначених в кримінально-процесуальному законі підстав, зокрема відсутності підстав для кримінального переслідування, відсутність складу злочину (абз. 3 ст. 86 КПК Франції).

Серед інших клопотань прокурора, можна назвати: право вимагати проведення експертизи (ст. 156 КПК Франції), право вимагати звільнення затриманої особи. При застосуванні заходів примусу, прокурору належать право продовження терміну затримання на 24 години, право продовження терміну попереднього ув'язнення до 4 місяців, право видачі мандата про примусовий привід на допит свідка, який не з'явився за викликом (ст. ст. 125, 140 КПК Франції).

В КПК Франції також право прокурора заявляти клопотання після направлення йому матеріалів справи слідчим суддею про закінчення розслідування (ст. 171 КПК Франції). Дане право обмежене для прокурора триденним терміном. Що стосується інших повноважень прокурора, що належать йому після закінченню досудового розслідування, то вони зводяться до його обов'язку негайно направити або забезпечити направлення матеріалів справи до відповідного органу для подальшого провадження (ст. ст. 180, 181 КПК Франції) [4, с. 173].

До третьої групи повноважень можна віднести повноваження прокурора, щодо оскарження прийнятих в ході досудового розслідування рішень в обвинувальну камеру. За загальним правилом, сформульованим у ст. 185 КПК Франції, прокурор Республіки, а так само генеральний прокурор при апеляційному суді протягом 24 годин з моменту винесення постанови слідчого судді вправі оскаржити її до обвинувальної камери. Оскарженню підлягає будь-яка постанова слідчого судді. Оформляється така апеляція прокурора у вигляді заяви. Передача обвинуваченого до суду здійснюється обвинувальною камерою, яка, крім того, здійснює контроль за законністю і правильністю досудового розслідування у справі.

Література

1. Барабанов П. К. Уголовный процесс Франции / П. К. Барабанов. — Москва : Спутник +, 2016. — 512 с.

2. Borgne, Le controle des actes des agents de la police judiciaire // Revue science criminelle et penal compare. — 1987. — № 2. — P. 406–409.

3. Criminal procedure code of France [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.legislationline.org/download/action/download/ id/6382/file/France_CC_am2016_fr.pdf.
4. Beziz-Ayache A. Dictionnaire de droit penal general et procedure penal. — (6-e édition. — 2016. — 342 p.

Рогальська В. В.,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук

Євпак М. О.,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, слухач магістратури

ВІДНЕСЕННЯ ВІДМОВИ ДОБРОВІЛЬНО НАДАТИ БІОЛОГІЧНІ ЗРАЗКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НЕ СВІДЧИТИ ПРОТИ СЕБЕ

За останнє десятиріччя наука та технології розвивались швидкими темпами, в судовій експертизі «дебютували» нові можливості дослідження доказів, відкрився перелік експертиз, які робили б процес доказування значно об'єктивнішим. Але для проведення експертизи необхідні зразки, процес відбирання яких іноді пов'язаний з певними ускладненнями.

Окремі проблеми отримання зразків для проведення експертного дослідження розглядали наступні науковці: Ю. П. Аленін, В. Д. Басай, В. П. Бахін, Р. С. Бєлкін, Т. В. Варфоломеєва, В. І. Галаган, В. Г. Гончаренко, Ю. М. Грошевий, А. В. Іщенко, Н. С. Карпов, І. І. Когутич, В. П. Колмаков, Н. І. Клименко, В. О. Коновалова, І. П. Красюк, В. С. Кузьмічов, Є. Д. Лук'янчиков, О. О. Садченко, М. В. Салтевський, М. Я. Сегай, В. В. Тищенко, І. Я. Фрідман, В. В. Ціркаль, В. Ю. Шепітько, М. Є. Шумило та інші вчені. Проте, наразі дослідження цих питань не утратило своєї актуальності.

Відповідно до ч. 1 ст. 245 Кримінального процесуального кодексу (далі — КПК) України, у разі необхідності отримання зразків для експертизи, останні отримуються стороною кримінального провадження, яка звернулась за проведенням експертизи або за клопотанням якої екпертиза призначена слудчим суддею. Отримання біологічних зразків у особи здійснюється за правилами освідування особи (ст. 241 КПК), а саме на підставі постанови прокурора та, за необхідності, за участю судово-медичного екперта або лікаря, які залучаються як спеціалісти [1].

 © Рогальська В. В., Євпак М. О., 2017

Сергєєва Д. Б. Проблемні питання конфіденційного співробітництва у кримінальному процесі 210
Луцик В. В. Повноваження прокурора в ході досудового розслідування в кримінальному процесі Франції 214
Рогальська В. В., Євпак М. О. Віднесення відмови добровільно надати біологічні зразки для проведення експертизи до реалізації права не свідчити проти себе 216
Савченко В. А. Начало предварительного расследования и его содержание в уголовно-процессуальном законодательстве Австрии 219
Шилін Д. В. Щодо питань, пов'язаних з виготовленням копій протоколів про проведення негласних слідчих (розшукових) дій та додатків до них, під час відкриття матеріалів іншій стороні 223
Бражник А. А. До питання визначення кола процесуальних суб'єктів, які не повідомлюються про обов'язок зберігати у таємниці дані досудового розслідування 226
Бернацька А. В. Реалізація засади змагальності під час досудового розслідування 229
Вальчишин Г. І. Щодо поняття та сутності слідчого експерименту як слідчої (розшукової) дії 231
Пономаренко Д. В. Підстави для застосування процесуальних наслідків, передбачених ч. 12 ст. 290 КПК України 235

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Бобечко Н. Р. Правові позиції Верховного Суду (України) у конкретних кримінальних провадженнях як елемент механізму кримінального процесуального регулювання 237
Сиза Н. П. Межі повноважень суду щодо здійснення функції правосуддя в кримінальному провадженні 241
Пожар В. Г. Недоліки правової регламентації інституту підсудності у кримінальному провадженні 243
Мудрак І. В. Щодо недотримання розумних строків під час судового провадження 246
Дидич О. Ю. Загальні умови і принципи кримінального процесу в апеляційному провадженні 250
Панасюк О. А. Процесуальні передумови організації проведення судового слідства судом першої інстанції в кримінальному провадженні 253
Кедик В. П. Загальні положення повернення обвинувального акта прокурору судом у підготовчому судовому провадженні 257

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ТА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Аркуша Л. І. До проблем застосування спеціального слідчого експерименту як форми контролю за вчиненням злочину 259
Глушков В. А. Особливості правового регулювання оперативно-розшукової діяльності у США 262

Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального
А-437 законодавства : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої до 70-річчя д. ю. н., професора Юрія Павловича Аленіна, м. Одеса, 21 квітня 2017 р. / за ред. Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк ; відп. за вип. І. В. Гловюк ; уклад. В. А. Завтур ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2017. — 344 с.
ISBN 978–966–419–300–6.

У збірнику містяться матеріали доповідей, присвячених концептуальним проблемам удосконалення кримінального процесуального законодавства, кримінально-процесуальній діяльності учасників кримінального провадження, доказам і доказуванню, актуальним питанням забезпечення ефективності досудового розслідування та вдосконалення судового провадження та ін.

УДК 343.13.001.76(477)(063)

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої до 70-річчя д. ю. н., професора Юрія Павловича Аленіна

м. Одеса
21 квітня 2017 року

Українською, російською мовами

За редакцією
Г. О. Ульянової, І. В. Гловюк

Відповідальна за випуск
Гловюк Ірина Василівна

Укладач
Завтур Віктор Андрійович

Видано в авторській редакції

Технічний редактор *Т. В. Іванова*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 20,0.
Тираж 100 прим. Зам. № 55 (11).

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Піонерська, 7. Тел.: 777-48-79
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4284 від 23.03.2012 р.